



ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/884/34/2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Sz. Zsolt Gyula** budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület 127/2012. (IV. 11.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Sz. Zsolt Gyula budapesti lakos (a továbbiakban: Panaszos) a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Központi Panaszirodáján feljelentést tett, melyben kérte annak továbbítását egyrészt a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület), másrészt a nyomozó ügyészség felé.

A feljelentés szerint a Panaszos 2011. június 11-én az esti órákban bejelentést tett a BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányságon, aminek végeztével a jegyzőkönyvet rögzítő rendőrnő mentőt hívott hozzá sérülései miatt, amelyeket volt élettársa édesanyja okozott. Azonban, amikor kilépett a rendőrségi helyiségből, három rendőr jelent meg és közölték vele, hogy előállítják, de nem közölték az intézkedés okát. Ezt követően „erőszakosan lerángatták a pincébe”, ahol elvették személyes tárgyait, telefonját és iratait, majd „megmotozták”. Az egyenruhában lévő rendőröktől kérte nevüket és igazolványaikat, de nem mondták, illetve nem mutatták meg azokat. Kérte, hogy biztosítsák számára azt, hogy ügyéssel, ügyvéddel vagy bíróval beszéljen, amit megtagadtak. Nem tudta értesíteni ügyvédjét, és a rendőrök sem voltak hajlandóak erre. Személyes tárgyairól „leltárat” készítettek, de azon nem tüntették fel Olympus VC 5400 típusú diktafonját, azt az eszközt, amivel a jogszerűtlen intézkedést rögzítette, és amelyet „természetesen elloptak”. Két óra eltelte után „kötelezték”, hogy az ott levő papírokat írja alá, majd amikor jelezte, hogy panasszal kíván élni, annak felvételét megtagadták. Állítása szerint primitív, lekezelő stílusban beszéltek vele, kihasználva azt, hogy hárman voltak.

A Panaszos a vele szemben fogantatott rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

- előállítását;
- az intézkedő rendőrök nem közölték előállításának okát;
- „erőszakosan lerángatták a pincébe”;
- „megmotozták”;
- kérése ellenére a rendőrök nem azonosították magukat;
- nem értesítették az ügyvédjét;
- kérése ellenére nem „vették fel” a rendőri intézkedés elleni panaszát;
- a rendőrök vele szemben „primitív, lekezelő stílust” tanúsítottak;
- állítása szerint diktafonját a rendőrségen ismeretlen tettes eltulajdonította.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, a 13. §-ában garantált tulajdonhoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az abból levezethető testi épséghez és személyi integritáshoz, továbbá az 55. § (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület megállapította, hogy a nem megfelelő előállítási ok alkalmazása miatt sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, az előállítás aránytalan, ezáltal jogsértő volta miatt sérült a Panaszos személyi szabadsága. A Panasztestület álláspontja szerint szintén sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanis a rendőrségi iratok nem tartalmazzák, hogy a Panaszos által megjelölt ügyvéd kiértékelése megtörtént-e vagy sem, továbbá a rendőrök nem azonosították magukat és nem közölték az intézkedés okát és

célját sem. A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy a személyes tárgyak elvétele az előállító helyiségben való elhelyezés érdekében jogszerűtlen volt, ezáltal sérült a Panaszos tulajdonhoz való joga, továbbá a Panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer a jogellenes előállítást szolgálta, így sérült a Panaszos emberi méltóságához való joga is.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

A panaszolt rendőri intézkedés tevékenységsorozata összetett tényállást képezett, amelynek minden részletre kiterjedő tisztázására formalizált eljárásban a Panasztestületnek – törvényi felhatalmazás hiányában – nem volt módja, azonban a Ket. alapján folytatott eljárásban történő döntés előkészítése azt szükségessé tette. A tényállás tisztázására fogatosítandó eljárási cselekmények, tárgyi bizonyítási eszközök beszerzésére az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében biztosított ügyintézési határidőn belül nem voltak végrehajthatók, ezért 2012. június 14-én a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján az ügyintézés határidejének – 2012. június 22-től számított – harminc nappal történő meghosszabbítása felől végzésben döntöttem. Mindezek figyelembevételével az eljárás befejezésének határideje 2012. július 22.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi tárgyi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- 2011. július 11-én kelt, a BRFK Panaszügyi Alosztályán 01000/61775/2011/id. számon rögzített jegyzőkönyv feljelentésről;
- 2011. július 11-én kelt, 01040/8740/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés,
- 2011. július 11-én kelt, szám nélküli előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- 2011. július 11-én kelt, szám nélküli az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről nyilatkozat;
- 2011. július 11-én kelt, G 036560, G 036561 és a G 036562 sorszámú jegyzőkönyvek a letéti tárgyokról;
- 2011. július 12-én kelt, szám nélküli Parancsnoki kivizsgálás;
- 2011. július 11-én kelt, 01040/8740/2011/ id. számú hivatalos feljegyzés
- A Panaszos által csatolt kép és hangfelvételek;
- 2012. június 7-én kelt, BRFK Hivatala által készített 01000-105/677/1/2012. P. számú jelentés;
- 2012. július 3-án kelt, 29000-105/884/27/2011. RP. számú jegyzőkönyv tanúmeghallgatásról;
- 2012. július 10-én kelt, 29000-105/884/28/2011. RP. számú jegyzőkönyv tanúmeghallgatásról;
- 2012. július 10-én kelt, 29000-105/884/29/2011. RP. számú jegyzőkönyv tanúmeghallgatásról.

III.

A rendőri intézkedés ellen a Panaszos által konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A Panaszos sérelmezte előállítását.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése b) pontja alapján:

*„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,
b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdése alapján:

„(1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság 01040/8740/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése az alábbiakat tartalmazza:

A járőrpárt 17:35 órakor a kerületi ügyelet utasította, hogy jelenjenek meg a Budapest IV. kerület Erkel Gyula u. 33. I/3. szám alatt, ugyanis onnan „családi veszekedésről” tettek bejelentést. A rendőrök 17:43 órakor felvették a kapcsolatot a bejelentővel, L. Mariannal, aki a Panaszos volt élettársa. A volt élettárs elmondta, hogy 12:00 óra körüli időben elment a Panaszossal közös gyermekéért az óvodába, majd a kislánnyal elmentek az édesanyjához L. Györgynéhez (a továbbiakban: a volt élettárs édesanyja). Erről telefonos üzenetben értesítette a Panaszost is. A Panaszos 17:00 óra körüli időben hívta fel telefonon és kérdőre vonta, hogy miért vitte el, miért „rabolta” el közös gyermeküket és követelte, hogy adja vissza neki a lányát. A volt élettárs közölte a Panaszossal, hogy labilis lelkiállapota miatt most nem adja vissza. A telefonbeszélgetést követő pár perc elteltével a Panaszos a volt élettárs édesanyja lakásának ajtaját kezdte verni, és be akart jutni a lakásba. Nem engedték be, ezért rugdosni kezdte a lakás ajtaját, továbbá kiabált, hogy engedjék be és adják vissza a gyermekét. A Panaszost nem engedték be, nem nyitottak neki ajtót, erre az kirúgta a lakás bejárati ajtaján lévő alsó, fa elemekből álló részét és a berúgott részen több alkalommal benyúlt, továbbá a folyosóról összeszedett tárgyakat (lámpabúra, cirokseprű) dobált be a lakásba. A Panaszos megpróbálta a bejárati ajtóban belül lévő kulcsot is kivenni, de ebben megakadályozták és értesítették a rendőrséget.

A volt élettárs elmondta, hogy a Panaszos a rendőrség kiérkezése előtt távozott a helyszínről. A rendőrök jelentésük szerint megtekintették a helyszínt, illetőleg adatgyűjtést végeztek a társasházban. A helyszínen tapasztaltakról, illetőleg a beszerzett információkról tájékoztatták az ügyeletet, majd azt a tájékoztatást kapták, hogy bűncselekmény elkövetésnek megalapozott gyanúja miatt szemlebizottság fog érkezni a helyszínre, továbbá engedélyt kaptak, hogy a szükséges felvilágosítás megadását követően a helyszínt elhagyhatják.

Ezt követően az ügyelet azt a tájékoztatást adta a rendőröknek, hogy a Panaszos időközben megjelent a rendőrkapitányságon feljelentést tenni. A kapott utasításnak

megfelelően a járőrpár bevonult a rendőrkapitányságra. A Panaszost a kapitányság ügyfélvárójában 18:37 órakor intézkedés alá vonták, ennek során közölték vele, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállítják a kapitányság előállító helyiségébe.

A fent ismertetett elsődleges adatok alapján – mely szerint a Panaszos a Btk. 271. § (1) bekezdésében rögzített garázdaság bűncselekményének elkövetésével volt gyanúsítható – az ügyeletes, illetőleg az intézkedést foganatosító rendőrök a jogszabályok adta lehetőséggel élve, megfelelő jogalap birtokában döntöttek a Panaszos előállítása mellett. A döntést a büntetőeljárás eredményes és gyors lefolytatásához fűződő érdek indokolta.

Az eset összes körülményét figyelembe véve megállapítom, hogy az előállítás megfelelő jogalappal, jogszerűen került végrehajtásra, így az előállítás okával kapcsolatos panaszt elutasítom.

2.) A Panaszos sérelmezte, hogy nem közölték előállításának okát.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján:

„(4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A panasz kapcsán az alábbi bizonyítékokat vettem figyelembe:

A BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság 01040/8740/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése szerint: *„(...) az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került”.*

A „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” című szám nélküli dokumentumon feltett kérdésnél: *„(...) az előállítással, valamint az előállító helyiségben történő elhelyezéssel, illetve az ott tartózkodással kapcsolatos jogaimról és kötelezettségeimről, valamint jogorvoslati lehetőségeimről tájékoztattak”,* az „igen” válasz van megjelölve (aláhúzva). A kérdésre adott válasz alatt a Panaszos aláírása olvasható.

A 29000-105/884/27/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyvben r. hadnagy (ügyeletes tiszt) az alábbiakat mondta el: *„(...) Nem volt hajlandó tudomásul venni, hogy őt intézkedés alá vonták és egy az általa elkövetett cselekmény miatt büntetőeljárás során ki fogják őt hallgatni. Nem volt hajlandó tudomásul venni, hogy a szükséges eljárási cselekmények elvégzésének idejére őt az előállító helyiségbe fogják elhelyezni. (...) Egyáltalán nem tanúsított együttműködő magatartást, sőt az én személyes benyomásom az volt, hogy az általa közölt indokokkal ki kívánja vonni magát az intézkedés alól. Én személyesen is próbáltam neki elmagyarázni, hogy vegye tudomásul azt, hogy intézkedés alá vonták és a szükséges eljárásokat végre kell hajtanunk. Ezt a közlésemet sem vette figyelembe. (...)”.*

A 29000-105/884/28/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyvben, a kifogásolt rendőri intézkedésben részt vevő r. törzsőrmester elmondta: *„(...) [a Panaszos] kijött a panaszfelvevő helyiségből, ekkor odaléptem hozzá köszöntem, bemutatkoztam, közöltem a jelvéyszámomat, beosztási helyemet és azt, hogy a rendelkezésünkre álló adatok szerint ő bűncselekményt követett el, ezért a további eljárási cselekmények foganatosítása végett előállítjuk a kapitányság előállító helyiségébe. Sz. erre indulatos lett, kikérte magának, hogy ő nem csinált semmit, hagyjuk őt békén. Elmondta, hogy azonnal hívjunk ügyészt, bírót,*

ügyvédet, mert az állításunk nem felel meg a valóságnak, jogszerűtlen amit teszünk, nincs jogunk vele szemben intézkedni. (...)

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” című szám nélküli dokumentumon a tájékoztatás megtörténte kapcsán aláhúzott igenlő válasz alatt ismeretlen időpontban és ismeretlen körülmények között rájegyzett, egyértelműen nem azonosítható tartalmú és nehezen olvasható *„nem tájékoztattak”* megjegyzés olvasható. Tekintettel arra, hogy a megjegyzésből nem derül ki, hogy az mire vonatkozik, így az azt aláíró személy ezzel kapcsolatos szándéka ismeretlen, valamint mivel a fentiek alapján a feltett kérdésre az „igen” válasz került megjelölésre, így a panasz vizsgálatakor a kézzel rájegyzett megjegyzést nem vettem figyelembe.

Az ismertetett bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a Panaszossal több alkalommal is közölték előállításának okát, ezek alapján megítélésem szerint a panasz alaptalan, ezért azt elutasítom.

3.) A Panaszos sérelmezte, hogy „erőszakosan lerángatták a pincébe”.

Az Rtv. 47. §-a alapján:

„A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.”

A – az intézkedés időpontjában hatályos – Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 59. § (1) és (2) bekezdése alapján:

„(1) Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszer akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

(2) A testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.”

Az Rtv. 19. § (2) bekezdése alapján:

„A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A rendelkezésre álló bizonyítékokat figyelembe véve az alábbiakat fogadtam el:

A BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság 01040/8740/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése szerint: *„(...) Sz. Zsoltot a törvény nevében felszólítottam, hogy tegyen eleget a rendőri felszólításnak és működjön együtt. Nevezett erre a felszólításomra sem volt hajlandó együttműködni és közölte velem, hogy nem hajlandó az előállító helyiségbe lemenni. Ezt követően Sz. Zsoltot ismételt felszólítottam, ha nem működik együtt akkor vele szemben kényszerítő eszközt fogok alkalmazni, mely kijelentésemre azt válaszolta, hogy akkor sem hajlandó az előállító helyiségbe lemenni. A felszólítást követően 18 óra 53 perckor én Sz. Zsolt bal felkarját megfogva, illetve (...) r. őrm. úr nevezett jobb felkarját megfogva nevezett személyt 18 óra 55 perckor lekísértük az előállító helyiségbe. (...)”.*

Megállapítom, hogy a Panaszos az intézkedéssel kapcsolatosan nem tanúsított együttműködést, ezért az intézkedő rendőrök az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat adta felhatalmazás alapján vele szemben jogszerűen alkalmaztak testi kényszer, **ezek alapján a panaszt e tekintetben elutasítom.**

4.) A Panasz sérelmezte, hogy „megmotozták”.

E panasz kapcsán fontos kiemelni, hogy a Panaszos vonatkozásában nem került elrendelésre a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 150. §-ban megfogalmazott motozás, hanem a Panaszossal szemben az Rtv. szerinti ruházatátvizsgálást hajtották végre, melyet tévesen motozásként jelölt meg.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján:

„E törvény alkalmazásában

h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);”

Az Rtv. 31. § (1) és (2) bekezdései alapján:

„(1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(2) A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.”

A Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése alapján:

„Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”

Szükségesnek tartom kiemelni, hogy a Panaszos az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján az intézkedéssorozat végrehajtásakor már fogvatartottnak minősült.

Az Rtv. a személyi szabadságot korlátozó intézkedések köréhez kapcsolódóan a ruházatátvizsgálást, mint lehetőséget nevesíti, ugyanakkor Szolgálati Szabályzat az előállító helyiségben történő elhelyezéskor ezt már az intézkedés kötelező részeként határozza meg, ezért azt végre is hajtották.

Ezek alapján megállapítom, hogy alapjogsértés nem történt, a panaszt elutasítom.

5.) A Panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem azonosították magukat.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján:

„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.”

A Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése alapján:

„A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.”

A 29000-105/884/28/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyvben, a kifogásolt rendőri intézkedésben részt vevő r. törzsőrmester elmondta: *„(...) [a Panaszos] kijött a panaszfelvevő helyiségből, ekkor odaléptem hozzá köszöntem, bemutatkoztam, közöltem a jelvéyszámomat, beosztási helyemet és azt, hogy a rendelkezésünkre álló adatok szerint ő bűncselekményt követett el, ezért a további eljárási cselekmények foganatosítása végett előállítjuk a kapitányság előállító helyiségébe. Sz. erre indulatos lett, kikérte magának, hogy ő nem csinált semmit, hagyjuk őt békén. Elmondta, hogy azonnal hívjunk ügyészt, bírót, ügyvédet, mert az állításunk nem felel meg a valóságnak, jogszerűtlen amit teszünk, nincs jogunk vele szemben intézkedni. Eközben indulatosan hadonászott, szinte már kiabált, követelte, hogy mutassuk be a rendőrigazolványainkat, mert árendőrök vagyunk. (...)”*

Megállapítom – az idézett jegyzőkönyvben foglaltakat elfogadva –, hogy az intézkedést foganatosító rendőr eleget tett az Rtv. 20. § (2) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének, ezek alapján a panaszt elutasítom.

6.) A Panaszos sérelmezte, hogy kérése ellenére nem értesítették az ügyvédjét.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint:

„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

A 29000-105/884/27/2011. RP. számú tanúmeghallgatásról szóló jegyzőkönyvben r. hadnagy (ügyeletes tiszt) az alábbiakat mondta el: *„(...) Sz. az általa kitöltött nyilatkozaton, ami 19:41 órakor történt meg kérte ügyvédje kiértesítését, de telefonos elérhetőséget nem adott meg hozzá. Időközben megérkezett a mentő is és megvizsgálták Sz.-t. A mentősök úgy döntöttek, hogy Sz. be kell szállítani a Honvéd Kórházba, mivel fejsérült és további vizsgálatok elvégzése szükséges. Én ekkor telefonon keresztül egyeztettem a Bűnügyi Osztályvezetővel (r. alezredes) és azt a döntést hoztuk közösen, hogy Sz. szabadításra fog kerülni, ugyanis őrzésére nincs elég rendőri erő, gyanúsított kihallgatásáról a későbbiekben fognak intézkedni. Ezek után 19:52 órakor hivatalosan is szabadítottam Sz.-t, melyről igazolást készítettem és átadtam egy példányt a részére. Ekkor megkérdeztem tőle ügyvédjének telefonos elérhetőségét, melyet nem tudott megadni. Közöltem vele, hogy tekintette arra, hogy szabadítva lett és vele szemben jelenleg további nyomozati cselekményeket nem hajtanak végre és ügyvédjének telefonos elérhetősége sem ismert eltekintek ügyvédjének értesítésétől. Ezt ő láthatóan tudomásul vette, de egyfolytában hajtogatta a már fent említett sérelmeit.”.*

A „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” című szám nélküli dokumentum szerint a Panaszos 19:41 órakor tett nyilatkozatot ügyvédje értesítéséről, azonban telefonos elérhetőséget nem jelölt meg hozzá.

A BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság 01040/8740/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése szerint a Panaszost 19:52 órakor bocsátották szabadon.

Az idézett jegyzőkönyv részlet szerint a Panaszos az általa megjelölt ügyvéd telefonos elérhetőségéről nyilatkozni nem tudott. A dokumentumok, illetőleg az ügyeletes tiszt által tett tanúvallomás alapján megállapítható, hogy a Panaszos által – ügyvédje értesítése tárgyában – tett nyilatkozat, illetőleg szabadon bocsátása között tizenegy perc telt el. Mindezeket figyelembe véve az ügyeletes tiszt úgy döntött, hogy a Panaszos által megjelölt ügyvédet nem értesíti, ugyanis annak értesítése okafogyottá vált. Ennek tényéről a Panaszost az ügyeletes tiszt tájékoztatta, aki az idézett jegyzőkönyv részlet szerint ezt tudomásul is vette.

Ezek alapján megállapítom, hogy a Panaszost jogsérelem nem érte, így panaszát e tárgyban is elutasítom.

7.) A Panaszos sérelmezte, hogy nem „vették fel” a rendőri intézkedés elleni panaszát.

A „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről” című szám nélküli dokumentumon a Panaszos úgy nyilatkozott, hogy az előállításával kapcsolatban panasz van.

A szám nélküli, 2012. július 12-én kelt Parancsnoki kivizsgálás, illetőleg a 29000-105/884/29/2011. RP. számú tanúmeghallgatási jegyzőkönyvben foglaltak szerint a szolgálatirányító parancsnoki szolgálatot ellátó r. főtörzsőrmester 19:50 órakor megjelent az előállító helyiségben és tájékozódni próbált a Panaszos panaszát illetően. A Panaszos közölte r. főtörzsőrmesterrel, hogy *„látszik rajtad, téged nem érdekel az egész, ezért inkább bemegyek a panaszirodára, és ott megteszem a feljelentésem”*.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítom, hogy a Panaszos az „azonnali” panasztétel jogáról önkéntesen lemondott, ezért fogalmilag kizárt, hogy őt az eset kapcsán alapjogsérelem érthette.

8.) A Panaszos sérelmezte a rendőrök „sértő” hangnemet.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Figyelemmel a rendőri jelentés közokirati jellegére, továbbá az esemény kapcsán készített jelentésekben foglaltakat elfogadva a panasz ezen részét **elutasítom**, mivel az eljárás során beszerzett bizonyítékok (jelentések, tanúmeghallgatásról készült jegyzőkönyvek) nem támasztják alá a Panaszos állítását.

9.) A Panaszos azt állította, hogy diktafonját ismeretlen tettes a rendőrségen eltulajdonította.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A Panaszos állítása nem vonható az idézett rendelkezés körébe, ezért annak érdemi vizsgálatát jelen közigazgatási hatósági eljárás keretein belül – jogszabályi felhatalmazás hiányában – mellőztem. Megjegyzem, hogy a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetője a Panaszos feljelentését 2011. július 14-én megküldte a büntetőeljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező Budapesti Nyomozó Ügyészségnek.

IV.

A Panaszos által csatolt hang és képfelvételeket megvizsgáltam.

Az egyik, 01000/61779/2011.id számú CD lemez „P1200307” megjelölésű felvételén hallható, amint feltehetően a Panaszos azt kifogásolja, hogy személyes tárgyait (így fényképezőgépét) el akarják venni tőle, illetve többször követeli, hogy bírót, ügyészt és ügyvédet hívjanak a helyszínre. Az eljáró rendőrök elmondják, hogy az előállító helyiségbe személyes tárgyait nem viheti be. Elmondják, hogy előállítás rendjét be kell tartani, az előállító helyiségbe nem vihet be semmit. A Panaszos továbbra is megemelt hangon kifogásolja a vele szembeni eljárást, és felszólítja a rendőröket, hogy rögzítsék, hogy a vele szembeni fellépés „bűncselekmény”. Többször kéri a Panaszost, hogy kapcsolja ki a fényképezőgépét. A Panaszos egyre erőszakosabban követeli a fent leírtakat (bíró, ügyész, ügyvéd, valamint az intézkedő rendőrök neve és azonosító száma), illetve az eljáró rendőrök szavába vág. A Panaszos kérdésre, hogy milyen alapon folytatják vele a szembeni eljárást, az egyik rendőr elmondja, hogy ahogy korábban elmondták, az intézkedő rendőr többször felszólította arra, hogy tegyen eleget a rendőri intézkedésnek, azonban ő mégsem engedelmeskedett, és a rendőri intézkedésnek ellenszegült. A Panaszos felteszi azt a kérdést, hogy élettársával szemben miért nem intézkednek.

A „P1200308” számú felvételen a rendőrség egyik asztala és az azon elhelyezett iratok láthatók, valamint a helyiségben tartózkodó három-négy személy alsó teste látható.

A „P1200309” számú felvételen hallható, amint feltehetően a Panaszos ismételten azt kéri egy rendőrtől, hogy azonosítsa magát, illetve kéri, hogy adja meg a vele szemben intézkedő rendőrök adatait. A rendőrnő elmondja nevét és rendfokozatát, illetve hozzáteszi, hogy mivel a vele szembeni intézkedés alatt nem tartózkodott az előtérben, ezért nem tudja megadni az eljáró rendőrök nevét és azonosító számát. A Panaszos erre közli a r. hadnaggyal, hogy „ne hazudjon”, illetve értetlenül állt az előtt, hogy nem tudta megmondani a r. hadnagy annak a három rendőrnek az adatait, akik őt „bántalmazták”. A Panaszos egyre inkább felemelt hangon követelődzik. Mindeközben egy fegyveres biztonsági őr megkéri a Panaszost, hogy ne hangoskodjon, illetve, hogy beszéljen normális hangon. Közben a r. hadnagy többször megkéri, hogy fáradjon a mentős kollégákkal, illetve többszöri felszólítások hangzanak el a biztonsági őről, hogy „fogja vissza magát”. Ezalatt a talaj, illetve az egyes jelenlevők alsóvégtagjai látható. Mindezek után a mentősök ellátása hallható és látható. A Panaszos kérdésre („hol fáj a feje?”) elmondja, hogy fején keletkezett egy púp, mire a mentős azt mondja, „van egy kis horzsolás, máshol nem sérült meg?”. A Panaszos erre úgy reagál,

hogy „itt van három sérülésem”, „amikor bejöttem még vérzett”. A Panaszos ezután kérdésre elmondja egyéb betegségeit, illetve felsorolja azokat a gyógyszereket, amelyeket rendszeresen szed. Ezután elmondják neki, hogy beviszik a kórházba. Foglalkozása kapcsán elmondja, hogy beteg testvérét ápolja. A felvételen érdemi képsor nem látható.

A hangfelvétellel kapcsolatosan megállapítható, hogy a felvétel ideje és helye, illetve a felvételen hallható személyek kiléte nem állapítható meg, valamint korunk technikai fejlettségére tekintettel, a hangfelvétel esetleges manipulálása kétségesse teszi az eljárás során bizonyítékként történő elfogadását. Mindezen túlmenően rögzítendő, hogy a hangfelvétel készítése jogellenes módon történt, mert a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 80. § (1) bekezdése, valamint az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a Panaszos kizárólag az intézkedő rendőrök hozzájárulásának birtokában készíthetett volna hangfelvételt. Mindezek miatt a felvételen elhangzottakat figyelembe venni nem áll módomban.

A Panaszok egyenkénti elbírálása kapcsán fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Panaszost az intézkedés során több alkalommal felszólították, hogy működjön együtt, a rendőri intézkedést ne akadályozza. A felszólítások ellenére a Panaszos nem volt hajlandó együttműködni, holott az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében *(19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.)* a rendőr „utasításának” engedelmeskednie kellett volna.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán megállapította, hogy: *„(...) a felperes rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene foganatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen - ellenszegülésével - nem bírálhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni.(...)”*¹

V.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a nem megfelelő előállítási ok alkalmazása miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Az alábbiak alapján a Panasztestület megállapításával nem értek egyet:

A BRFK IV. kerületi Rendőrkapitányság 01040/8740/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról / kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben az intézkedést végrehajtó rendőrök a személyi szabadság korlátozásának okát hibásan az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjában jelölték meg („(1) A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;”).

¹ Lásd: BH2009. 382 – Az előállítás jogszerű annak a szabálysértést elkövetőnek, aki a rendőri intézkedésnek ellenszegül, és a demonstráció szándékával nem hagy fel (1994. évi XXXIV. törvény 33. §, 92. §, 93. §, 1989. évi III. törvény 2. §)

Álláspontom szerint a hatósági intézkedés a jogtudományban elfogadott megközelítés szerint nem jogalkalmazó tevékenység. Nem a hatóság, hanem a hatóság közegének intézkedése (aktusa), mely szóbeli és azonnali végrehajtást igényel. Az intézkedéskor tapasztalt tényállás alapján a rendőr a megfelelő magatartásra kötelezte a Panaszost, jelesül az előállítás tűrésére. A rendőr által fogatosított intézkedésről készített jelentés – a szóbeliségre tekintettel –, pedig nem a hatósági intézkedés jogi értelemben vett indokolása. A jelentés lényegi része nem a jogszabályi hivatkozás, hanem elsősorban az, hogy az intézkedés körülményeit rögzítse a rendőr, azaz, hogy az intézkedést mikor, hol, kik, milyen körülmények között fogatosították, sor került-e, és ha igen, milyen kényszerítő eszköz alkalmazására. Az előállítás jogalapját érintő téves hivatkozás a jelentésben pusztán szakmai hiba, melynek nincs, és értelemszerűen nem is lehet a tényeket, így a helyzet jogi megítélését visszamenőleg megváltoztató hatása.

Megítélésem szerint ezek alapján megállapítható, hogy egy törvényhely téves megjelölése nem eredményezi automatikusan a rendőri intézkedés jogszerűtlenné válását. E szakmai hiba kiküszöbölésére a parancsnoki ellenőrzési tevékenység tényleges, rutinszerűségtől mentes gyakorlása elégséges. A Panaszos vonatkozásában fennállt a bűncselekmény elkövetésének gyanúja, és a törvényi szabályozás lehetőséget biztosított előállítására [Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja], melyet végre is hajtottak. Erre tekintettel az előállítás miatt öt jogsérelem nem érte.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy személyes tárgyainak az előállító helyiségben való elhelyezés érdekében történő elvétele jogszerűtlen volt, ezáltal sérült a Panaszos tulajdonhoz való joga.

A Panasztestület megállapítása álláspontom szerint téves, ugyanis az előállított Panaszos az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja értelmében fogvatartottnak volt tekinthető.

A Szolgálati Szabályzat 51. § (1) bekezdése szerint: „*az előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzést szolgáló más helyiségben kell elhelyezni.*”. E kogens szabály értelmében a Panaszost az előállító helyiségben el kellett helyezni.

A Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése szerint az előállított személy ruházatát át kell vizsgálni és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartásakor nem tarthat magánál. Ezek alapján megállapítható, hogy a Panaszos személyes tárgyainak elvétele jogszerű volt, öt e tekintetben jogsérelem nem érte.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdése, a 13. § (1) bekezdése, az 54. § (1) bekezdése, az 55. § (1) bekezdése és az 59. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 26. § (1) bekezdés c) pontja, 30. § (f) pontja, 31. § (1)

- bekezdés a) pontja, 33. § (3) és (7) bekezdései, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdése, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, a 18. § (1) bekezdése, a 19. § (2) bekezdése, a 20. § (2) bekezdése, a 31. § (1) és (2) bekezdése, a 33. § (2) bekezdés b) pontja és a (4) bekezdése, a 47. §-a, a 97. § (1) bekezdése h) pontja, a 92. § (1), (2) és (3) bekezdései, a 93. § (1) bekezdése, és a 93/A. § (6) és (7) bekezdései;
 - a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (19 bekezdése, az 51. § (3) bekezdése, az 59. § (1) és (2) bekezdései;
 - a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdése.

Budapest, 2012. július 23.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány